

● S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA ZSS

Tudi sklad skupne porabe ni več domena delavcev

Mnogo takšnih in podobnih pripomb je bilo slišati ob letošnji obravnavi zaključnih računov na zborih delavcev v organizacijah združenega dela. Resnica je, da je delavcem vzeta osnovna pravica – odločanje o ustvarjenem dohodku.

Tako so ugotavljali na zadnji seji predsedstva občinskega sveta ZS in menili, da je to poglavitni vzrok za nezadosti uspelo akcijo sindikata ob sprejemanju zaključnih računov.

Letos je priprava poslovnih poročil izrazito kasnila; tako so v nekaterih OZD poslovna poročila obravnavali in sprejemali zgolj formalno ob zaključnem računu na zborih delavcev. Imamo tudi takšne OZD, kjer niti vodilnih delavcev ni moč prepričati, da za-

kon predpisuje postopek obravnave in sprejema zaključnega računa in da to ni le domena sindikata.

Še bi lahko naštevali, kako v nekaterih OZD razumejo obravnavo poslovnih rezultatov. Zato tudi k sanacijskim ukrepom marsikje prepozno pristopijo. Vedeti bi morali, da je OZD, ki ni sposobna obnavljati enostavne reprodukcije, praktično že v izgubi in torej »zrela« za ukrepanje.

V nobeni OO ZS oziroma OZD ne bi smeli biti ravnodušni do

ugotovljenih rezultatov poslovanja in bi jih morali pozorno analizirati. Vse bolj se uveljavlja sprotne oz. periodično spremljanje rezultatov poslovanja v okviru osnovnih organizacij ZS v nekaterih OZD, kar je zelo pozitivno. V teh kolektivih so tudi aktivnosti ob obravnavi zaključnih računov boljše in so usmerjene v vsebino – torej v rezultate dela in vzroke za te rezultate, ne pa v bilančne številke.

Ko so se člani predsedstva pogovarjali o poteku akcije zaključni račun in že tudi dobili prvo informacijo o gospodarjenju v preteklem letu, niso mogli mimo številnih problemov in nelogičnosti, s katerimi se mora ukvarjati naše

gospodarstvo. Pa ne samo gospodarstvo. Tudi družbene dejavnosti že dolgo opozarjajo na svoj položaj. V sedanjem trenutku, ko smo pristopili k racionalizaciji osnovnega šolstva, jih najbolj skrbi to, da ne bi racionalizacije izvedli v takšni meri, da bo dosežen ravno obraten učinek, kot ga vsi želimo.

Tudi ob obravnavi vseh ostalih točk dnevnega reda so se razpravljali na 23. redni seji predsedstva v sindikalni sejni dvorani Mesne industrije Zalog znova vračali k tem problemom. Bistvene pripombe, izrečene na tematskih razpravah o ustavnih spremembah, so usmerjene v ravnanje naše družbe, da želimo celotno naše delo in obnašanje vnaprej predpisati. Pri tem pa delovnemu človeku ostane premalo prostora za ustvarjalnost in na osnovi tega za odločanje o svojih rezultatih dela.

MARTINA MRVAR

● OD JESENIC DO GEVGELIJE

Kako do hitre proge

Glede na to, da smo že skoraj na pragu 21. stoletja, se tudi mi ne moremo ogniti razmišljanju in načrtovanju sodobnih železniških objektov, zlasti še magistralnih prog, na katerih bi vlaki dosegli hitrost 250 kilometrov na uro in več. Naši javnosti so bili že ob več priložnostih predstavljeni načrti za graditev hitre proge od Jesenic do Dobove, ki bi imela take tehnične karakteristike.

Vendar so razmišljanja o hitri progi ta trenutek, upoštevaje splošne gospodarske razmere pri nas, potisnjena na stran.

V ŽG Ljubljana so se namesto tega raje oprijeli zamisli o postopnem širjenju železniških zmogljivosti, ki povečujejo propustnost tega dela magistrale in širše. V zvezi s tem je načrtovana gradnja drugega tira na odseku od Jesenic do Slovenskega Javornika in na odseku Lesce-Bled-Podnart, rekonstrukcija postaj Kranj in Škofja Loka, poleg tega pa še ureditev in posodobitev vrste drugih naprav in objektov, ko npr. gradnja tirnih naprav in posodobitev ljubljanskega vozlišča, denivelacija izvozne proge in ranžirne postaje Zalog, gradnja tirnih podhodov na postajah med Ljubljano in Zidanim mostom ter modernizacija proge Ljubljana-Trebnje-Sevnica.

Ta čas potekajo aktivnosti za pridobitev ustrezne dokumentacije za gorenjski del naložb. Opravljena je že ocena projektne dokumentacije za investicijska dela, kar bo podlaga za sklepanje kreditnega aranžmaja z Mednarodno banko za obnovo in razvoj. Če bo dogovarjanje, ki se bo predvidoma začelo marca, uspešno, lahko pričakujemo, da bo denar za prva dela na voljo že v drugi polovici leta, kar pomeni, da bi se

ta dela lahko takrat tudi že pričela.

Tako je za letošnje načrtovano, da bi gradnjo zastavili na dveh mestih, in sicer na najtežjem delu, to je na odseku Lesce-Bled-Podnart in na postaji Kranj. Odločitev, da se ne bodo lotili celotne trase hkrati, četudi bi bilo za tako obsežen zamah dovolj denarnih sredstev, narekuje dejstvo, da bo gradnja potekala »pod prome-

tom«, ta pa ne bi prenesel takih motenj.

Ob uresničitvi vseh navedenih predpostavk je tako predvideno, da bi bila naložba v razširitev tirnih zmogljivosti na gorenjski progi sklenjena vsaj do leta 1993. Po najnovejših ocenah bo za gorenjski del naložb potrošeno okrog 42 milijard dinarjev (po sedanjih cenah). Sicer pa kaže povedati, da si za financiranje objektov in naprav za povečanje zmogljivosti magistralne proge od Jesenic do Dobove poleg lastnih združenih sredstev ter sredstev domačih poslovnih bank obetajo kredite Mednarodne banke za obnovo in razvoj ter kredite Evropske investicijske banke v višini 55 milijonov dolarjev.

NOVA PROGA

● V Olmi nov proizvod

V glasilu delavcev sozd Petrol smo prebrali, da je njihova delovna organizacija Olma, ki je iz naše občine, v februarju predstavila porabnikom svoj nov proizvod, ki ga je začela proizvajati s pomočjo tuje firme.

Novi proizvod se imenuje Urethyn E/M 2 in je sintetična in homogenizirana mast, uporabna pri visokih temperaturah in visokem številu obratov za mazanje kotalnih in drsnih ležajev, pa tudi za mazanje vseh tipov ležajev pri nizkem, visokem in spremenljivem številu obratov v kemijski, lesni, tekstilni, keramični, mlinarski, cementarski industriji in rudarstvu. Ker je mast kemijsko zelo obstojna, jo lahko uporabljajo za mazanje ležajev, črpalk, centrifug, rotacijskih peči, ventilatorjev, transportnih trakov, izpostavljenih visokim in nizkim temperaturam ter agresivnem okolju, prav tako pa služi kot montažna pasta za tesnila in za mazanje poliuretanskih in poliamidnih sklopov.

Prebrali smo tudi, da namerava tovarna Reiner Chemie sodelovanje z Olmo še razširiti.

● V DELAVNICAH TOZDA MEHANIČNI OBRATI NA KAVČIČEVI ULICI

Sestavni deli za bagre v Nemčiji

V glasilu NAŠ KOLEKTIV delovne organizacije SCT smo prebrali zanimivo novico iz tozda Mehanični obrati na Kavčičevi ulici. V delavnicah tega tozda ta čas sestavljajo rezkalno-frezalni stroj (Bohrvawerk) večjih dimenzij, ki so ga kupili v Nemčiji zato, da bodo na njem obdelovali roke in druge strojne dela za nemškega proizvajalca gradbenih strojev, s katerim so sklenili ugodno naročilo za blizu 3 milijone nemških mark. Ni treba posebej povedati, kako dragoceno je takole naročilo v tem kriznem obdobju gradbenih organizacij.

In kako je prišlo do tega zanimivega posla? V prispevku beremo, da povsem slučajno, ko so pred tremi leti v SCT prišli na poslovni obisk predstavniki nemške firme, pri kateri je SCT kupoval bagre in druge gradbene stroje. Tedaj so si ogledali tudi strojegradniško proizvodnjo v SCT in bili navdušeni. Dogovorili so se za sodelovanje. Že leta 1985 so naročili poizkusno serijo rok za bagre. Kakovost jih je povsem zadovoljila in leta 1986 so naročilo povečali na 500.000 mark, lani se je ta znesek povzpela še enkrat toliko, letos pa, kot smo že zapisali, se naročilo že približuje trem milijonom nemških mark. Vse kaže, da se bo sodelovanje razširilo še na več strojnih delov številne družine gradbenih strojev nemškega proizvajalca, saj escetejeva strojegradnja dosegla kakovost svetovnega vrha na tem področju. V ta posel so poleg mehaničnih delavnic na Kavčičevi vključeni še obrat v Murski Soboti, tozda Elektroobnova in Elim z Jesenic.

S. G.

● POUČNI IZLET ZA DELAVCE PRI OBRATNIKI

Nov izziv za sindikalno organizacijo

Od 12. do 14. marca je bilo na tridnevni ekskurziji na 40. mednarodni obrtni sejem v Münchnu nad 100 delavcev in delavk pri obrtnikih iz občin, ki jih pokriva Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela. Iz naše občine se je udeležilo tega zanimivega popotovanja 9 delavcev in delavk. Predsednika skupščine sklada Zlatka Krumpačnika smo prosili, da nam nekoliko podrobneje opiše ta del skrbi sklada za boljše znanje delavcev pri obrtnikih.

»Po določilih skladovega statuta lahko enkrat letno priredimo ogled obrtnega sejma v tujini. Letos smo bili spet v Münchnu,« je najprej povedal to dogovorjeno določilo in nadaljeval: »Želimo, da se s tovrstnim izobraževanjem tudi delavci iz obrtnih delavnic storitvenega in proizvodnega značaja seznanijo z novitetami, ki so nastopile in nastajajo v obrti v razvitih deželah. Münchenski sejem je za doseganje tega cilja zelo priročen, saj ima poleg najrazličnejših obrtnikov (drobnega gospodarstva) iz Zvezne republike Nemčije zastopane tudi številne druge dežele z vseh kontinentov. Letos žal ni bilo Jugoslavije. Poudariti pa je treba površinsko in vsebinsko obsežnost tega sejma, saj je izredno bogastvo znanja razstavljeno v 25 velikih dvoranih in na obsežnih zunanjih površinah. Na njem sodeluje nad 2500 razstavilcev.«

Zakaj ste se letos spet odločili za München?

»Lani smo bili na avstrijskem obrtnem sejmu v Salzburgu. Nikjer ne piše, da se moramo držati münchenskega sejma, vendar nimamo podatkov, da bi bili podobni sejmi v spomladanskem času na primer v Italiji ali drugje. Pomembna je tudi kakovost sejma in ne nazadnje bližina.«

Organizira sklad podobni poučni izlet tudi po Jugoslaviji?

»Razumljivo je, da pripravimo za delavce ogled mednarodnega obrtnega sejma v Celju in srečanje delavcev zasebne in družbene obrti v Teharijih. Sklad enkrat letno pripravi za udeležence iz vseh občin ekskurzijo po Jugoslaviji. 1986 leta smo bili v Vojvodini, lani v Splitu in na otoku

Visu. Povsod si ogledamo krajevne zanimivosti in eno ali več tovarn, ki so pomembne zaradi predelave krajevnih dobrin ali pa zaradi pomembnosti za razvoj obrti.«

To sta ekskurziji, ki ju neposredno organizira sklad. Med izvajalci programa sklada pa so tudi osnovne organizacije sindikata delavcev pri obrtnikih. Kaj te lahko naredijo na tem področju?

»V skladovem statutu je zapisano, da občinske sindikalne organizacije delavcev pri obrtnikih po predhodnem dogovoru lahko izvedejo na stroške sklada tudi enodnevno ekskurzijo. Ta pa mora vsebovati tudi seminar z aktualno temo ali pa celoletni občni zbor. Kot sem dejal, to možnost sklad dopušča in tudi pokrije stroške take ekskurzije.«

Sedaj veste, kaj na tem področju nudi medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26, telefon 312-533. Delavci pri obrtnikih in njihove OO ZS imate le eno nalogo: koristiti možnosti, ki jih nimajo delavci v številnih organizacijah združenega dela.

Stane Jesenovec

● ZDRAVSTVENI DOM NOVE FUŽINE

Otvoritev bo 27. maja

Uradna otvoritev Zdravstvenega doma v Novih Fužinah bo 27. maja, v okviru praznovanja krajevnega praznika. Opravljen je že tehnični pregled, domenjeno pa je tudi, katere ambulate naj bi v novem poslopiju dobile prostore. Zaradi omejevanja investicij v družbenih dejavnostih in glede na gnotne razmere, ki ta čas so v našem zdravstvu, kaže, da gradnja druge faze zdravstvenega doma ne bo mogoča tako hitro, kot je bilo sprva načrtovano. Zato je seveda razumljivo, da je bilo nekaj pomislekov glede izbire novih prostorov.

V Zdravstvenem domu Nove Fužine naj bi svoje mesto našli dispanzer splošne medicine, dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo, diagnostični laboratorij, ginekološka ambulanta z materinsko šolo in patronažna dejavnost za nego na domu. Šolskega, otroškega in zobozdravstvenega dispanzerja, ki so načrtovani v drugi stopnji zidave, za zdaj ne more biti, saj bi vsaka sprememba namembnosti prostorov zahtevala njihovo adaptacijo, kar bi pomenilo precejšnje stroške. Tudi stališče naše občinske zdravstvene skupnosti je, naj se prostori uporabijo za dejavnosti, ki smo jih predvideli v projektu.

Kot je povedal direktor Zdravstvenega doma Ljubljana, Tozda osnovno zdravstveno varstvo Moste-Polje dr. Zvonko Rauber bodo takoj ali prav kmalu po otvoritvi pričele delovati vse ambulate, ki se bodo tjakaj preselile

iz Most. Največ težav je pričakovati pri pričetku dela splošnih ambulant, saj ni denarja, da bi na novo zaposlili potrebno zdravstveno osebje, marveč bo moralo priti do prerazporeditve znotraj petih tozdv Zdravstvenega doma Ljubljana.

Treba je omeniti, da Zdravstveni dom Nove Fužine ni zgrajen samo za to sososko, temveč je del Tozda osnovno zdravstveno varstvo Ljubljana Moste-Polje, saj se bodo v njega preselile nekatere ambulate, ki so bile do sedaj stisnjene v neprimernih prostorih ali pa v prostorih, ki so jih odvzele drugim dejavnostim. Pričakovati je, da se zaradi nove stavbe vrste v čakalnicah ne bodo skrajšale, saj zmogljivosti ostajajo iste, omogočeno bo le normalno delo osebja, bolnikom pa prijetnejše okolje.

D.J.

● MOSTOVI MOJSTROVINE

Nagradi za moščanska lepota

Vsak pomembnejši objekt v Ljubljani je že med gradnjo, še bolj pa po otvoritvi, poudarjen sodbam javnosti, pa tudi strokovnim ocenam in kritikam strokovnjakov. Tako je bilo o obeh lani zgrajenih moščanskih mostovih – Fužinski most in most prek Gruberjevega prekopa – šestkrat poudarjeno, da po lepoti predstavljata novo kvaliteto med novejšimi ljubljanskimi mostovi.

Nov pristop, ki v mostove vrača duhovnost, ni ostal neopazen. Za arhitekturno oblikovanje in celotno po-

dobno novega Fužinskega mostu je prejel arhitekt Peter Gabrijelečič nagrado Prešernovega sklada, pred krat-

kim pa, za isti projekt, eno od štirih enakovrednih priznanj na 14. Salonu arhitekture v Beogradu.

Oba mostova je zgradil Gradis, po znani Gradisovi tehnologiji prednapetih armiranobetonskih nosilcev. V tehnološkem smislu je bil celo most ob parku Kodeljevo dosti zahtevnejši, saj gre za prvi montažni ločni most pri nas (brez podpor v strugi) zgrajen s prečnim zamikom.

Magister Peter Gabrijelečič, nekdanji asistent prof. Edvarda Ravnikarja in zdaj docent, predstojnik oddelka za arhitekturo na FAGG ljubljanske univerze je po podelitvi obeh visokih priznanj dejal: »Z Gradisovimi strokovnjaki sem navezal stike že pred kakimi desetimi leti, tako da njihove sposobnosti dobro poznam.

Gradis je pri obeh mostovih ponudil najboljše konstruktorsko rešitev, jaz pa sem dodal arhitekturo. Z obema mostovima je bil zastavljen in dosežen nivo, pod katerega v bodoče podobni objekti ne bi smeli pasti. Takšni mostovi predstavljajo tudi bogatitev okolja.«

Mostova imata tudi edukativno poslanstvo, saj se lahko projektanti in izvajalci na obeh veliko naučijo.

C. P.

Na sliki je most čez Gruberjev prekop z arhitektom Gabrijelečičem v levem kotu.

